

Administrator and Teachers 'Opinions For Uninterrupted Education In Pre-School Education Institutions

Hasan DEMİRTAŞ, İnönü Universty, ORCID ID: 0000-0002-4223-5786

Çağlar ÇAĞLAR, Adıyaman University, ORCID ID: 0000-0003-0620-2933

Ahmet HAN, Şanlıurfa National Education Directorate, ORCID ID: 0000-0002-1920-2863

Abstract

The aim of this study is to reveal the positive and negative results of uninterrupted education in pre-school education institutions based on the views of teachers and administrators. The research is a qualitative study and descriptive and content analysis were applied for the data obtained by using semi-structured interview forms. The study group consists 30 teachers and 11 administrators working in 6 independent kindergarten in the central district of Sanliurfa in the 2017-2018 academic year. According to the results of the research; uninterrupted education in preschool education institutions is considered as a negative aspect in terms of teachers' not being able to meet the basic needs such as eating-drinking and resting. On the other hand, the uninterrupted education is considered to be positive in terms of socializing children, undivided activities, and children's safety. It was found that there are differences between the views of teachers and administrators Teachers and principals have suggested that it can be better to have regular breaks, shortened class hours, support staff in the classroom, and multi-purpose halls which can be formed by making the school garden and its interior parts safer and more equipped.

Keywords: Pre - school education, activity hours, uninterrupted education.

İnönü University
Journal of the Faculty of Education
Vol 20, No 3, 2019
pp. 723-743
DOI: 10.17679/inuefd.539258

Article type:
Research article

Received : 13.03.2019
Accepted : 09.12.2019

Suggested Citation

Demirtaş, H., Çağlar, Ç. & Han, A. (2019). Administrator and Teachers 'Opinions For Uninterrupted Education In Pre-School Education Institutions. *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 20(3), 723-743. DOI: 10.17679/inuefd.539258

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Pre-school education is a critical phase for the development of personality. The countries that can manage this stage effectively will be able to raise individuals who are balanced, healthy, and have scientific thinking power in terms of body, mind, morality, spirit and emotion. Preschool education refers to a process in which individuals are more open to social, cognitive and behavioral interactions at an early age. The aim of pre-school education is to support children in all their developmental processes in the early period, to prepare them for school and to help them achieve equality of opportunity in educational life. There are different approaches to pre-school education. In our education system, in the pre-school education institutions, there are 6 activities per hour with no breaks. It is important to determine the positive and negative effects of training activities on teachers and students. The aim of this research is to reveal the positive and negative effects of uninterrupted education in preschool education institutions according to the views of teachers and administrators. To this end, the following questions were aimed to be answered; the positive and negative consequences of uninterrupted education in preschool education institutions, how it affects teacher motivation and efficiency, the problems it caused for the students and solutions to the problems.

Method

The research was carried out in the case study pattern of qualitative research designs. The study group consisted of 30 teachers and 11 administrators working in 6 preschool in Şanlıurfa central district. Maximum diversity sampling was used in the research. In order to increase the diversity of varied age groups, genders, schools and seniority of teachers and managers are selected. In addition, to ensure reliability, teachers are coded as O1, O2,...O30; administrators are coded as Y1, Y2, ... Y11. Data were collected through semi-structured interview forms. Note-taking method was preferred. Data were analysed by using descriptive and content analysis technique. New themes have been created with new concepts that emerged during the analysis process. After the data appear to have reached saturation the process of analyzing was terminated for specified theme. Descriptions, explanations and examples were prepared for the themes. The frequencies of the themes are determined and the findings are presented in tables. In some parts, the participants' expressions were written as direct quotation.

Findings

In the first sub-problem of the research, teachers and administrators' opinions about the positive results of having uninterrupted education in preschool educational institutions have been tried to be determined. Half of the teachers and the majority of the administrators think that the uninterrupted education is positive because of student safety. Nearly half of the teachers see uninterrupted education as positive because they do not interrupt the activities and provide that students are not distracted. In the second sub-problem of the research, teachers and administrators' opinions about the negative results of having uninterrupted education in preschool educational institutions have been tried to be determined. In this context, the majority of teachers and administrators expressed almost the same views and stated that this situation led to the failure of the teacher to rest, to eat and drink, to meet their basic needs and to decrease teacher productivity. The third sub-problem of the research was to determine the opinions of teachers and administrators on how to have uninterrupted education in preschool education institutions and how they affect teacher motivation and efficiency. A large part of teachers and administrators stated that it negatively affect teacher motivation and productivity. They stated that they had a negative effect on the psychology and health of the teacher. In the fourth sub-problem of the research, teachers' and administrators' opinions about whether there is a problem for the students' uninterrupted education in preschool educational institutions has been tried to be determined. While more than half of the teachers think this is a problem for students, more than half of the administrators do not consider this to be a problem for students. The fifth sub-problem of the research was tried to determine the solution suggestions of teachers and administrators about uninterrupted education in pre-school education institutions. Most of the teachers and administrators stated that interruption can be started or long interruption can be done once or twice a day. They stated that support staff can be employed

in each class, multi-purpose halls can be created by making the school playground and inside safe and equipped, lesson and activity time can be shortened.

Suggestions

- 1) It is possible to switch to practice one or two days of long interruption rather than continuous interruption in pre-primary education institutions. The employment of support staff can be provided to each class. Thus, teachers can meet their basic needs such as eating, drinking and resting.
- 2) The garden of the school can be better equipped with the necessary security measures inside the school, and multi-purpose halls inside, inside and outside, sand pools and large play areas can be created. Thus, students do not encounter any problems or safety problems when they go out for interruption.
- 3) The total activity time during the day can be shortened. In preschool education institutions, the daily training time can be reduced from 300 minutes to 240 minutes.
- 4) Teachers from different branches can attend classes in pre-school education institutions. Thus, pre-school teachers will have the opportunity to meet their needs and rest during this period.

Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Aralıksız Eğitim Yapılmasına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

Hasan DEMİRTAŞ, İnönü Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-4223-5786

Çağlar ÇAĞLAR, Adıyaman Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0003-0620-2933

Ahmet HAN, Şanlıurfa Milli Eğitim Müdürlüğü, ORCID ID: 0000-0002-1920-2863

Öz

Bu araştırmanın amacı okul öncesi eğitim kurumlarında gün içerisinde aralıksız eğitim olmasının olumlu ve olumsuz sonuçlarını öğretmen ve yönetici görüşlerine dayalı olarak ortaya koymaktır. Araştırma nitel bir çalışma olup veriler yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak elde edilmiştir ve elde edilen veriler üzerinde betimsel ve içerik analizi yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Şanlıurfa ili merkez ilçede bulunan 6 bağımsız anaokulunda görev yapan 30 öğretmen ve 11 yönetici oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre okul öncesi eğitim kurumlarında kesintisiz eğitimin olması; öğretmenlerin yeme-içme, dinlenme ve temel ihtiyaçlarını karşılayamaması yönünden olumsuz olarak değerlendirilmiştir. Diğer yandan aralıksız eğitim çocukların tek kalmaması, etkinliklerin bölünmemesi ve çocukların güvenlikleri açısından ise olumlu olarak görülmüştür. Öğretmen ve yönetici görüşleri arasında farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen ve yöneticiler normal teneffüs uygulamasına geçilebileceği, ders sürelerinin kısaltılabileceği, her sınıfa yardımcı personel istihdamı sağlanabileceği, okul bahçesinin ve içinin güvenli, donanımlı bir hale getirilerek çok amaçlı salonlar oluşturulabileceği önerilerinde bulunmuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, Etkinlik saatleri, Aralıksız eğitim.

İnönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 20, Sayı 3, 2019
ss. 723-743
DOI: 10.17679/inuefd.539258

Makale türü:
Araştırma makalesi

Gönderim Tarihi : 13.03.2019

Kabul Tarihi : 09.12.2019

Önerilen Atıf

Demirtaş, H., Çağlar, Ç. ve Han, A. (2019). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Aralıksız Eğitim Yapılmasına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(3), 723-743. DOI: 10.17679/inuefd.539258

GİRİŞ

Türkiye ve dünyada giderek daha önemli hale gelen, çocukların bilişsel, sosyal- duygusal, dil, ruhsal ve psikomotor gelişimine önemli ölçüde katkı sağladığı herkesçe kabul edilen okul öncesi eğitim aslında bir insan yetiştirme sanatıdır. Bir insanın kişiliğinin ve karakterinin büyük bir kısmı, eğitimin temeli olan okul öncesi çağda şekillenmektedir. Okul öncesi eğitim, çocuğun benlik kavramını, kendini ifade etmesine fırsat verecek ortamlar hazırlayarak öz denetimini geliştirir ve kendine güvenli bağımsız bir kişilik kazanmasına yardımcı olur (Yaşar ve Aral, 2010). Okul öncesi eğitim kişiliğin gelişimi açısından kritik bir evredir. Bu evreyi doğru yönetebilen ülkeler ve toplumlar beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı, bilimsel düşünme gücüne sahip bireyler yetiştireceklerdir.

Okul öncesi dönem çocuğun gelişiminin ve öğrenmesinin en hızlı olduğu dönemdir. Altı yaşına kadar bireyin dil, bilişsel, sosyal, fiziksel, ruhsal ve yaratıcılık gelişiminin neredeyse tamamına yakını tamamlanmaktadır. Çocuğun yeteneklerinin ortaya çıkarılması, ihtiyaçlarının karşılanması, yaşama uyum için temel alışkanlıkların kazandırılması ve onun ilköğretime hazırlanması, nitelikli bir okul öncesi eğitimle gerçekleşebilir (Yalçın ve Yalçın, 2018).

Bireyin sosyalleşme sürecinde bireyde yeterli gelişim düzeyi, olgunlaşma, ben duygusu ve empati gibi gerekli şartların oluşması gerekir. Bunun yanında aile ve okul sosyalleşme sürecinde en büyük rolü üstlenir (Seven, 2008 s.73). Okul öncesi dönem bu sürecin başarıyla atlatılması için en kritik evredir. Bireyin akademik başarısı, alınmış olan okul öncesi eğitimin niteliğiyle değişmekte ve gelişmektedir. Bireyin araştırma duygusunun gelişmesi, öğrenmeyi öğrenebilmesi, karşılaşılan bir problemi çözebilme becerisi, alternatif çözüm yolları bulabilme kabiliyeti okulöncesi çağında çocuğa verilen eğitimin niteliğiyle paralel olarak gelişebilir veya körelebilir. Okul öncesi dönemdeki akran ilişkileri, o dönemdeki sosyal ilişkileri, deneyimleri şekillendirmekle beraber, bireyin ileriki yıllardaki sosyal-duygusal uyumunu etkileyebilmektedir (Gülay, 2010). Bu dönemde sağlıklı bir okul öncesi eğitim alıp arkadaşlarıyla sosyalleşme imkanı bulan, bir şeyler yapabilmeyi hazzını yaşayan, ortaya bireysel ürünler koyan, yeri geldiğinde ders ortamında öğretmeniyle ve arkadaşlarıyla tartışan, olayların sonucunda analiz yapma imkanı bulan, kendi fikirlerini rahatça dile getirebilme olanağı yakalayan çocuklar bu eğitimi alamayan akranlarına göre her zaman bir adım önde olabilecektir.

Okul Öncesi Eğitimin Önemi

Çocuk gelişimi bir çocuğun yaşamında büyüyüp değiştiği süreci tanımlar. Gelişim anne ve babadan aktarılan genlerle belirlenir, ancak aynı zamanda beslenme, yaşam koşulları ve yaşamın her evresindeki deneyimlerin tümünden oluşan çevresel etmenlerden de etkilenir (Meggitt, 2013, s.9). Okul öncesi dönem, çocuğun çevresini araştırıp tanımaya çalıştığı, çevresiyle iletişim kurmaya istekli olduğu, toplumun kültürel yapısına uygun alışkanlıkları kazanmaya başladığı bir dönemdir (Altay, İra, Bozcan ve Yenal, 2011; Abazaoğlu, Yıldırım, ve Yıldızhan, 2015). Okul öncesi çağda çocuklar büyük ölçüde dış dünyayı zihni semboller halinde tasarımıyabilecek güçtedirler (Yavuzer, 2016, s.83). Okul öncesi eğitim bireyin erken yaşlarda sosyal, bilişsel ve davranışsal etkileşimlere daha açık olduğu bir süreci ifade etmektedir. Bu dönem eğitimin amacı, erken dönemde çocuklara tüm gelişimsel süreçlerinde destek olmak, onları okula hazırlamak ve eğitim hayatlarında fırsat eşitliğini yakalamalarına yardımcı olmaktır (Oral, Yaşar ve Tüzün, 2016).

Türkiye'de okul öncesi eğitim Milli Eğitim Temel Kanunu ile tanımlanmıştır. Okul öncesi eğitiminin amaç ve görevleri, millî eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak; Çocukların beden, zihin ve duygu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak, onları ilkökula hazırlamak, şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak, çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır (MEB, 2013). Okul öncesi eğitimin amaçlarından biri de çocuğun kendi kişiliğine karşı olumlu bir tutum geliştirmesidir. Çocuklar bu dönemi başarılı ve mutlu bir şekilde atlatabilirlerse ilkökulda da bu duygular ön plana çıkarak çocuğun okula karşı olumlu duygular beslemesine sebep olacaktır (Yavuzer, 2015, s.210). Okula karşı olumlu tutumlar besleyen çocukların akademik başarıları da orantılı bir şekilde artabilecektir.

Okul öncesi çağ, çocukluğun en renkli geçtiği dönemlerden biridir. Özerklik döneminin inatçılığı ve olumsuzluğu gitmiş, onun yerini söz dinlerlik almıştır (Yörükoğlu, 2008, s.60). Okul öncesi dönem beyin gelişiminin ve sinaptik bağlantıların kurulma oranının en yoğun ve hızlı yaşandığı dönemdir. Beyin gelişimi çocuğun bilişsel, dil, motor, sosyal ve duygusal gelişimi için güçlü bir zemin oluşturur. Bu nedenle çocuklar özellikle okul öncesi dönem olarak adlandırılan yaşamın ilk altı yılında çok hızlı büyürler ve bu gelişim

alanlarında şaşırtıcı bir hızla yetkinleşirler (MEB, 2013). Okul öncesi eğitime ilişkin farklı yaklaşımlar söz konusudur. Çeşitli ülkelerde uygulanan bu yaklaşımlar ile bizim uygulamalarımız arasında benzerlik ve farklılıklar vardır. Bu yaklaşımlar aşağıda özetlenmiştir:

Okul Öncesi Eğitimde High Scope Yaklaşımı

High Scope yaklaşımı A.B.D.'de geliştirilmiştir. Programla ilgili çalışmalar, 1960'lı yılların başlarında yoksul mahallelerde yaşayan okulöncesi yaşta çocukları gelecekte okullarında başarılı olabilecekleri şekilde hazırlama amacıyla başlatılmıştır (Bilaloğlu, 2004). High Scope çocukların ilgileri doğrultusunda kendilerinin planlayıp başlattıkları, fiziksel ve toplumsal çevreleriyle girdikleri etkileşimlerle yaptıkları planları uygulamaya döktükleri ve sonunda uygulamaları değerlendirdikleri bir döngü üzerinde işlemektedir (Kotaman, 2009). High Scope yaklaşımının belirgin özelliği (Schweinhart, 1993);

- Haftada en az 12 saat çalışan ve bir planlama-uygulama-gözden geçirme döngüsüne dayanan iyi tanımlanmış bir program,
- Çocukların başlattığı öğrenme etkinliklerini teşvik eden gelişimsel olarak uygun uygulamalar,
- Dil ve okur yazarlık, sosyal ilişkiler ve girişimcilik, hareket, müzik, sınıflandırma, sayılar, mekan ve zamana yapılan vurgu,
- Öğretmen ile çocuklar arasında daha yakın ilişkiler geliştirmek amacıyla küçük grup etkinlikleri, (Öğretmen materyalleri planlar ancak nasıl kullanılacağı hususunda çocukların seçim yapmasına izin verir.)
- Çember zamanı, (Bütün sınıfın bir yetişkin eşleğinde birlikte oyun oynadıkları ya da egzersiz yapmaları)
- Erken çocukluk eğitimi konusunda yüksek derecede eğitimli personel,
- Okul içinde ve dışında destekleyici yetişkinler (Okul personeli, ebeveynler),
- Personel başına 10'dan fazla olmayan çocuk sayısı,
- Bir eğiticilerin eğitimi programı kullanılarak personelin düzenli olarak eğitilmesi ve denetlenmesi.

High Scope yaklaşımında yetişkinler, çocuklara tanımlanmış bir konuyu kapsayan önceden belirlenmiş sıralı dersler yerine çocukların planını yakından dinler ve daha sonra genişletmek için onlarla aktif olarak çalışır (Schweinhart, 2006). Yaklaşımda fiziki çevrenin nasıl düzenleneceğinin eğitimsel bir önemi vardır. Çocuğun çevreyi, diğer çocukları ve nesnelere tanıması, etkileşime girmesi ve keşfetmesi için nitelik ve nicelik yönünden zengin eğitim materyallerinin sağlanması ve okulun bağımsızlığı, keşfetmeyi cesaretlendirecek çocuğa farklı seçenekler sağlayacak bir şekilde örgütlenmesi High Scope sisteminin temel öğelerinden biridir (Schweinhart, 2002, akt. Kotaman, 2009).

High=Scope programının günlük düzenini; temizlik, planla-yap-değerlendir sıralaması, küçük ve büyük grup faaliyetleri ve açık hava faaliyetleri oluşturmaktadır. Bilaloğlu (2004) tarafından verilen High Scope yaklaşımına ait günlük plan örneği şu şekildedir; 06.30- 08.30 Geliş, Kahvaltı, 8.30-08.40 Temizlik, 08.40-09.00 Büyük Grup etkinlikleri, 09.00-09.15 Planlama, 09.15-10.00 Çalışma, 10.00-10.10 Temizlik, 10.10-10.20 Hatırlama, 10.20-10.40 Küçük Grup, 10.40-11.30 Açık Hava Faaliyeti, 11.30-11.45 Temizlik-Yemek Hazırlığı, 11.45-12.30 Yemek- Dış Fırçalama, 12.30-13.00 Masa Oyunları- Uyku Hazırlığı, 13.00-15.00 Uyku, 15.00-15.30 Uyanma- Temizlik- Kahvaltı, 15.30-18.00 Serbest Oyun- Açık Hava Faaliyeti- Eve Dönüş. Görüldüğü üzere bu yaklaşımda serbest oyun zamanları, açık hava faaliyetleri gibi öğrencilerin daha rahat olabilecekleri uygulamalar da yer almaktadır.

Okul Öncesi Eğitimde Reggio Emilia Yaklaşımı

İkinci dünya savaşından sonra İtalya'da ortaya çıkan ve Loris Malaguzzi tarafından geliştirilen Reggio Emilia yaklaşımı, büyük ölçüde John Dewey'in demokrasi, eğitim ve estetik hakkındaki fikirlerine dayanmaktadır (Lindsay, 2015).

Reggio Emilia okulları klasik erken çocukluk eğitim veren okullardan farklılıklar arz eder. Mesela, her Reggio Emilia okulunda tam gün çalışan atelierista denilen bir görsel sanat uzmanı görev yapar. Atelierista sınıf ortamından ayrı olan bir stüdyoda (atelier) çocuklara sanat ile ilgili konularda rehberlik yapmakla sorumludur (Malaguzzi ve Gandini,1993, akt. Keskin, 2015). Reggio Emilia Yaklaşımı'na özgü kavramlardan birisi de Pedagogista'dır. Pedagogista, öğretmenlerin çalışmalarını destekleyen, mesleki gelişimlerini zenginleştiren, ailelerle iletişimlerini destekleyen yönetimle ve diğer öğretmenlerle iletişimlerini sağlayan pedagojik koordinatördür (Kayır, 2015).

Reggio Emilia yaklaşımında, program çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına göre belirlendiği için esnek bir yapıya sahiptir. Zaman kavramı saate bağlı değildir ve devamlılık bir takvim tarafından belirli parçalara bölünemez. Çocukların kendi zaman algıları ve kişisel ritimleri aktivite ve projelerin planlanmasında ve sürdürülmesinde dikkate alınır. Tam gün programı, tatmin edici bir şekilde bir şeyleri yapmak için yeterli bir çevrede akranların birlikte olmaları için yeterli süreyi sağlar (Morrison, 2007, akt.Kayır, 2015).

Scheinfeld ve Haigh (2008), program çizelgesini aşağıdaki gibi tanımlamaktadır (Akt. Kayır, 2015):

- Dinleme= gözlemeleme: Çocukların aktivitelerini ve iletişimlerini dinleme ve gözlemeleme,
- Belgelendirme: Kişinin duyduğu ve gördüğü şeyleri not alarak, ses kaydı yaparak ve çözümleyerek, fotoğraflayarak, video kaydı alarak, çocukların yaptıklarını toplayarak ve onları postalayarak yaptığı etkinlikler...
- Yorumlama: Çocukların ilgilerini ve fikirlerini anlayabilmek amacıyla dokümantasyon üzerinde çalışmalar yapmak,
- Projelendirme= karar verme: Çocukların ilgilerine cevap vermek amacıyla muhtemel sonraki adımları beyin fırtınası yoluyla bulmak ve projelendirilmiş olasılıklardan bir ya da birkaçını tercih etmek,
- Planlama: Uygulama amacıyla tercihleri planlar haline getirmek, altta yatan mantığı dahil etmek,
- Hipotezleme: Planlanan aktivitelerde çocukların muhtemel tepkilerini hayal etmek,
- Çerçeveyi oluşturma: Planlanan aktiviteyi çevreyi hazırlayarak uygulamak, çocukların çevreyle ilişki kurmalarına yardımcı olmak, çocuklarla diyalog içine girmek, aralarında diyalog kurmalarına imkan sağlamak, çocukların ürün ortaya çıkarmalarına yardımcı olmak ve oluşabilecek tikanıklara müdahale etmek,
- Dinleme ve Gözlemeleme: Önceki aktivitede çocukların tepkilerini dinleyerek ve gözlemeleyerek sonuca varmak

Okulda genel olarak bir gün çocukların saat 07:30-09:00 arasında gelmesiyle başlamaktadır. Saat 09:00-11:30 arası küçük ya da büyük gruplarla proje çalışmaları, saat 11:30'da bir araya gelip sabah deneyimleri paylaşıldıktan sonra öğle yemeği saati gelmektedir. Saat 13:00'ten sonra öğleden sonraki çalışmalar yapılarak 15:30' da gün tamamlanmaktadır (Thornton ve Brunton, 2010, akt.Özalp, 2016).

Okul Öncesi Eğitimde Waldorf Yaklaşımı

Rudolf Steiner tarafından oluşturulan Waldorf yaklaşımının felsefi temelleri "antroposofi (antroposophy)" olarak bilinen, kritik idealizm felsefesine dayanmaktadır (Koca, 2015). Waldorf programları çocuk üç yaşındayken uygulanmaya başlamaktadır. Bu programlar resim, oyun, şarkı, öykü, bahçe işleri ve mevsime bağlı etkinliklerden oluşmaktadır. Bunlara ek olarak alfabe ile resimli tanışma, yazma, okuma, heceleme, şiir, sanatsal ve pratik çalışmalar, taklitçi oyun, piyes, halk hikayeleri, peri masalları, kukla gösterimi, müzik, fabllar, efsaneler, sayılar temel matematik işlemleri (toplama, çıkarma, çarpma, bölme), doğa öyküleri, bahçecilik gibi etkinliklerde gerçekleştirilmektedir (Reinhard, 1997, akt. Beyhan ve Bencik, 2008).

Waldorf anaokullarında formal bir yapı ve müfredat yoktur. Serbest oyun, taklit ve örnekler yoluyla en iyi öğrenmenin gerçekleştiği düşünülür. Özellikle okul öncesi dönemde yaşanan her anın özel bir değeri olduğuna inanılır (Dündar, 2007). Waldorf yaklaşımına uygun bir günlük plan şöyle özetlenebilir (Beyhan ve Bencik, 2008);

Sabah Dil Sanatları Grubu; peri masalları, halk efsaneleri, şiir ve doğa öyküleri ve yaratıcı hareketleri kapsamaktadır. Ana Etkinlik; Sanatsal ve uygulamalı etkinlikler, Temizlik Zamanı; Öğretmen ve öğrencilerin çevrenin bakımı için birlikte çalışma yapmaları. Ara Öğün Zamanı; Okul sebzeler, meyveler, tahıl ekmekleri, ev yapımı kurabiyeler gibi doğal ürünleri içeren bir yemek sunma. Açık Havada Serbest Oyun: Oyun alanında serbest tırmanma kütükleri, kum, salıncak, kaydırak gibi oyun aletleri bulunmaktadır. Açık havada yaptıkları, serbest etkinlikleri boyunca çocuklar, fiziksel becerilerini eğlenceli bir şekilde geliştirmektedirler. Öğle Yemeği Zamanı: Öğle yemeği evden getirilmekte ve sınıfta öğretmenlerle birlikte yenmekte. Öğleden Sonra Etkinlikleri: Uyku zamanı ya da içeride=dışarıda oyun oynama zamanı olarak değerlendirilir, belirlenmiş bir süresi yoktur.

Okul Öncesi Eğitimde Montessori Yaklaşımı

Adını 1870'de İtalya'da doğan Maria Montessori'den alan bu yaklaşımın, iki temel bileşeni bulunmaktadır. Bunlar eğitim materyallerini ve alıştırılmaları da içeren çevre ve bu çevreyi hazırlayan öğretmenlerdir. Montessori sınıfları; çocuğun ihtiyaçlarına, ilgilerine, yeteneklerine cevap veren, onların kendi ilerlemesine

olanak veren ve sürece odaklanan hazırlanmış çevrelerdir. Çocuğun bağımsızlığını ve kendi gelişimine yönelik doğal dürtüsünü güçlendirecek bir öğrenme ortamı yaratmak için büyük özen gösterilir. Çevrenin düzenlenmesinde güzellik, düzen ve erişilebilirlik önemlidir. Sınıfta oldukça yer kaplayan Montessori materyalleri doğal malzemelerden yapılmıştır. Bu materyaller çocukların erişebilecekleri alçaklıkta, açık raflarda sergilenir. Her materyalin belirli bir amacı vardır ve çocuklara kendi öğrenmelerini yönlendirmelerini sağlayacak bir şekilde sunulmaktadır (Yıldırım, 2018).

Montessori eğitiminde beş temel etkinlik alanı bulunmaktadır (Mutlu, Ergişi, Bütün ve Aral, 2012.); Günlük Yaşam Becerileri Etkinlikleri, pratik hayat ile ilgili uygulamalar, günlük ev işlerinin taklit edilmesi, Günlük yaşam becerileri çocukların öz bakım becerilerini ve motor becerilerini desteklemektedir. Günlük yaşam becerileri etkinlikleri, çocukların kendi işlerini başarmasına ve bağımsızlaşmasına olanak sağlamaktadır. Duyu Eğitimi Etkinlikleri, Duyu eğitimi ile çocuk, beş duyusunu aktif olarak kullanarak boyutları, ağırlıkları, geometrik cisimleri, sesleri, kokuları, tatları ve farklı yüzeyleri keşfetme olanağı elde eder. Matematik Etkinlikleri, çocuğun yaratıcı düşünmesini, zihinsel tahminlerde bulunmasını ve soyut kavramları somutlaştırarak öğrenmesini hızlandırmaktadır. Matematik materyalleri çocukların sayı kavramlarını geliştirmesinde yardımcı olur. Bu materyaller ile çocuklar sayıları görsel olarak tanımakta, rakamların yazılışlarını dokunsal olarak kavrayabilmekte ve çocuklara toplama-çıkarma, çarpma-bölme işlemleri sezdirilebilmektedir. Dil Geliştirici Etkinlikler, el-göz koordinasyonunun sağlanması ve kalem tutma becerilerinin geliştirilmesi için oldukça önemlidir. Çocuklara uygulanan fenotik (ses bilgisi) yaklaşım sayesinde çocuklar konuşulan dilin, alfabenin sembolik harfleri aracılığıyla kelimeler şeklinde nasıl kodlanacağını anlar. çocuğun yazılı sembolleri anlayarak okumada hız kazanmasına yardımcı olurken, çocuğun kendisini sözel olarak ifade etmesini ve rahat iletişim kurmasına, sözcük dağarcığının gelişimini de katkı sağlar. Kozmik Eğitim (Evrensel Öğrenme) Etkinlikleri, somuttan soyuta, yakından uzağa ilkesi doğrultusunda çocuğa öncelikle yaşadığı ülkenin, tarihini, geleneklerini, müziğini, danslarını, yemeklerini öğretirken bir sonraki adımda ise diğer ülkeleri tanıtarak yaşadığı dünyanın ve çevrenin farkına varmasını sağlayıcı amaçlamaktadır.

Montessori yaklaşımının uygulandığı bir ana sınıfının günlük programı akışı şöyledir; 7:30 – 8:30: Okul temizliği, 8:30 – 8:45: Geliş, 8:45 – 9:00: Grup zamanı, 9:00 – 11:45: Bağımsız çalışma zamanı, 11:45 – 12:00 Bahçe zamanı ve yarım günlük programdaki öğrencilerin okuldan ayrılması, 12:00 – 12:45: Öğle yemeği, 12:45 – 13:45: Dinlenme zamanı = çalışma zamanı, 13:45 – 15:00: Bağımsız çalışma zamanı, 15:00 –15:15: Bahçe zamanı ve tam günlük programdaki öğrencilerin okuldan ayrılması, 15:15 – 17:15: Okul temizliği (Korkmaz, 2005).

Okul Öncesi Eğitimde Bank Street Yaklaşımı

Lucy Sprague Mitchell'in John Dewey ve Caroline Prett'den etkilenecek oluşturduğu Bank Street Yaklaşımında, eğitimin deneysel doğası üzerinde durulmakta ve planlanmış bir müfredat yerine, çocuklarla sürekli çalışarak ve yeni fikirleri deneyerek çocuklara eğitim verilmesi sağlanmaktadır. Materyallerin ön planda olduğu sınıflarda çocuklar fiziksel ve sosyal çevreyle doğrudan etkileşimde bulunmakta, çocukların keşfetmesini ve anlam kazanmasını sağlayıcı öğretim teknikleri geliştirilmektedir (Beyhan ve Bencik, 2008). Çocuk merkezli Bank Street programı, matematik ve okuryazarlık kavramlarını tanıtırken topluluk ve kültür gibi temel temalara odaklanır. Sosyal ve duygusal gelişim, programın önemli bir odak noktasıdır. Çocuklar, birbirleriyle etkileşimleri yoluyla adalet ve eşitlik gibi kavramları düşünmeye teşvik edilir. Farklı kültürlerin takdir edilmesi, günlük öğrenmeye, müzik, hikâyelere ve sınıf tartışmalarına katılır. Dersler, harfler, heceler, kelimeler ve cümleler gibi temel kavramları içerir ve tekerlemeler, hikâyeler, oyunlar ve aktivitelerle zenginleştirilir. Sesli okul hikâyeleri her günün önemli bir parçasıdır. Çocuklar çeşitli tür ve formatlardaki kitaplardan zevk alır ve karakterlerle veya konularla bağlantı kurmaları istenir ([https://www.bankstreet.edu.](https://www.bankstreet.edu;); Erişim Tarihi:11.04.2018).

Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Etkinlik Saati

Türkiye'de okul öncesi eğitim kurumlarında etkinlikler, dersler ve derslerin işleyişi ile ilgili iş ve işlemler Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde açık bir şekilde belirtilmiştir. MEB Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde (2014) okul öncesi eğitim kurumlarında, günde ellışer dakikalık aralıksız 6 etkinlik saati süre ile ikili eğitim yapılır denmektedir. Bu süre belirlenirken ilköğretim kurumları örnek alınmıştır. İlköğretim kurumlarında; bir ders saati süresi 40 dakikadır. Okul yönetimince teneffüsler için en az 10 dakika ayrılır. Okul öncesi eğitim kurumlarında bu 10 dakikalık teneffüs zamanı ders saatlerine eklenerek 50 dakikalık bir zaman dilimine ulaşmıştır. Bu uygulamanın herhangi bir

eğitimsel gerekçe ile ilişkilendirilmemesi bilimsel olmadığını düşündürmekte ve daha çok güvenlik kaygısı ile yapılan bir uygulama olduğu izlenimini uyandırmaktadır. 36-72 aylık çocukların tek başına teneffüse çıkmalarının onların güvenliğini tehlikeye atacağı varsayımı bu uygulamanın temelini oluşturmaktadır. Bu fikir kısmen doğru olmasına rağmen ne MEB Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde ne de Okul Öncesi Eğitim Programında (2013) 300 dakikalık kesintisiz eğitimin bilimsel bir açıklaması bulunmamakta, çocuklar için ne gibi yararlarının olduğu ifade edilmemektedir.

Uygulamanın öğrencinin yararına olduğunu savunusu, öğretmenin bu uygulama ile yaşadığı sorunları göz ardı etmektedir. Öğretmenin 300 dakika boyunca kesintisiz eğitim yapmasının, sürekli olarak etkinlikleri devam ettirmesinin güçlüğü ortadadır. Bu uygulamayla pratikte yaşanan en büyük sorun öğretmenlerin temel ihtiyaçlarını karşılarken bile okul müdüründen izin almak zorunda olmaları ve çeşitli gereksinimlerini ancak bu şekilde karşılayabilmeleridir. Bu durum okul yöneticileriyle çeşitli problemlerin yaşanmasına yol açabilmektedir.

Uygulama Anayasamızın 50. Maddesi "**Dinlenmek, çalışanların hakkıdır.**" hükmüyle, İş kanununun 68. Maddesi "**Ara dinlenmesi**" başlıklı madde ile ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu 100. Maddesi "**Günlük çalışmanın başlama ve bitme saatleri öyle dinlenme süresi, bölgelerin ve hizmetin özelliklerine göre merkezde Cumhurbaşkanınca, illerde valiler tarafından tespit olunur**" ile de çalışmaktadır.

Okul öncesi eğitimde çağdaş kuramların (Montessori Yaklaşımı, High Scope Yaklaşımı, Reggio Emilia Yaklaşımı vb) hemen hemen hepsinde okul, anaokulu çağında olan çocuğa göre inşa edilir fikri benimsenmiştir. Okulun içindeki materyaller çocuğun fiziksel ve bilişsel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yapılmıştır. Her okulun çocuklara uygun yemekhanesi, çocukların yatabileceği yatakhaneler veya sınıflarda bulunan portatif yataklar, çocukların dinlenebileceği alanlar, kapalı ve açık oyun alanları, okulun bahçesinde çocukların zaman geçirebileceği ve hayvanları besleyebileceği küçük hayvanat bahçeleri gibi uygulamalar bu yaklaşımların hepsinde önemle vurgulanır.

Türkiye’de okul öncesi eğitim kurumlarının çocuklara göre düzenlenmesi; her okulda kapalı ve açık oyun alanlarının yapılması; okullara yeteri kadar destek personeli ve öğretmen verilmesi; binaların güvenlik kameralarıyla donatılması; okul bahçesine dışarıdan giriş-çıkışlar engellenmesi; çocukların istedikleri zaman uyuyabileceği alanların yapılması; çocukların güvenli bir şekilde oynayabileceği, enerjisini boşaltabileceği oyun alanlarının yapılması okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin çalışma koşullarını iyileştirebilecek ve öğretmenler için dinlenme fırsatı oluşturabilecektir. Bunun için 100-120 dakika ders ve 20-30 dakika teneffüs şeklinde bir düzenleme yararlı olabilir.

Alanda, okul öncesi eğitim kurumlarında ara vermeksizin etkinlik yapılmasına ilişkin doğrudan bir çalışmaya ulaşılamamış olmasına rağmen Yalçın ve Yalçın (2018) tarafından Ağrı ilinde yapılan çalışmanın bir alt problemi olarak ele alınan soruna ilişkin olarak; öğretmenler okul öncesinde etkinliklerin ara vermeksizin devam etmesi ile ilgili bir takım avantajlar ve dezavantajlar gördüklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin % 49’u avantaj olarak ara verilince etkinlikte kopukluklar olduğunu fakat kesintisiz devam edince etkinliklerin bölünmediğini çocukların konudan kopmasının engellendiğini, % 6’sı ise etkinliklere ara verilmediği için çocukların hep yanlarında gözlerinin önünde olduğunu ve bunun güvenli olduğunu ifade etmektedirler. Dezavantajlara ilişkin olarak, öğretmenlerin % 60’ı kesintisiz devam eden etkinliklerde çocukların yorulup sıkıldıklarını, dikkatlerinin dağıldığını, %7’si ise çocukların diğer çocuklar ile olan etkileşimini engellendiğini belirtmektedirler. Öğretmenlerin %34’ü etkinlikler kesintisiz devam edince çocukları yalnız bırakamadıkları için kendi ihtiyaçlarını gidermeye veya dinlenmeye fırsat bulamadıklarını bu durumun da onlar için çok yorucu olduğunu dolayısıyla veriminin düşmesine neden olduğunu belirtmektedirler.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma; öğretmen ve yönetici görüşlerine dayalı olarak okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim yapılmasının yönetici, öğretmen ve öğrenciler için olumlu ve olumsuz etkilerini belirlemeyi ve bu duruma yönelik çözüm önerilerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu temel amacın yanında araştırmanın alt amaçları şu şekilde belirlenmiştir:

1. Okul öncesi eğitim kurumlarında teneffüs uygulamasının olmamasının (aralıksız eğitim) yönetici, öğretmen ve öğrenciler için olumlu sonuçlarını belirlemek.
2. Okul öncesi eğitim kurumlarında teneffüs uygulamasının olmamasının (aralıksız eğitim) yönetici, öğretmen ve öğrenciler için olumsuz sonuçlarını belirlemek.
3. Okul öncesi eğitim kurumlarında herhangi bir teneffüs arasının olmaması öğretmenin motivasyonunu ve verimini nasıl etkilediğini belirlemek.
4. Okul öncesi eğitim kurumlarında teneffüs saatinin olmamasının öğrenciler için yarattığı problemleri yönetici ve öğretmen görüşlerine göre belirlemek.
5. Okul öncesi eğitim kurumlarında teneffüs uygulamasının olmamasının yarattığı problemlere ilişkin yönetici ve öğretmenlerin çözüm önerilerini belirlemek?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması (çoklu durum çalışması) deseninde yürütülmüştür. Durum çalışması araştırması, araştırmacının gerçek yaşam, güncel sınırlı bir sistem ya da belli bir zaman içerisindeki çoklu sınırlandırılmış sistemler hakkında çoklu bilgi kaynakları aracılığıyla detaylı ve derinlemesine bilgi topladığı, bir durum betimlemesi ya da durum temaları ortaya koyduğu nitel bir yaklaşımdır (Creswell, 2015: 97).

Şanlıurfa ili merkez ilçeye bağlı bağımsız anaokullarından seçilen yönetici ve öğretmenlerin görüşlerine dayalı olarak, okul öncesi eğitim kurumlarında gün içerisinde aralıksız eğitim olmasının okul öncesi eğitim açısından olumlu ve olumsuz etkilerinin neler olduğu saptanmaya çalışılmıştır. Araştırmada içerik analizi ve betimsel analiz yapılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, 2017– 2018 eğitim-öğretim yılında, Şanlıurfa merkezde bağımsız anaokullarında görev yapan okul öncesi öğretmenleri ve yöneticilerden oluşturulmuştur. Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan verilere göre, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Şanlıurfa merkez ilçelerde (Karaköprü, Haliliye, Eyyübiye) 29 bağımsız anaokulunda 212 öğretmen ve 40 yönetici görev yapmaktadır.

Araştırmanın çalışma grubunu Şanlıurfa merkezde altı bağımsız anaokulunda görev yapan 30 öğretmen ve 11 yönetici oluşturmaktadır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Çeşitliliği arttırmak için farklı yaş grubu, farklı cinsiyetten, farklı hizmet yılından ve farklı okullardan olan öğretmen ve yöneticiler seçilmiştir. Öğretmenlerin ve yöneticilerin oluşturduğu çalışma grubunun demografik bilgileri Tablo 1 'de yer almaktadır.

Tablo1. Çalışma Grubuna İlişkin Demografik Bilgiler

Grup	Değişken	f	%
Cinsiyet	Kadın	27	90
	Erkek	3	10
Öğretmen	Kıdem	1-5	19
		6-10	4
		11-15	6
		16-20	1
		20 üzeri	-
	Öğrenim Durumu	Lisans	30
	Yüksek Lisans	-	-
Cinsiyet	Kadın	3	27
	Erkek	8	73
Yönetici	Kıdem	1-5	2
		6-10	5
		11-15	1
		16-20	3

	20 üzeri	-	-
Öğrenim	Lisans	8	82
Durumu	Yüksek Lisans	3	18

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu yardımıyla toplanmıştır. Görüşme formu, alanyazın taraması yapılarak ve çalışma grubu dışından üç öğretmen ve üç yönetici ile pilot uygulaması yapılarak oluşturulmuştur. Görüşme formu öğretmenler ve yöneticiler için aynıdır. Çalışma grubu kapsamındaki yönetici ve öğretmenlerin görüşlerinin tamamı yüz yüze görüşülerek ve bir kısım görüşler araştırmacı tarafından not edilerek, bir kısmı ise katılımcıların görüşme formuna yazması yoluyla toplanmıştır.

Veriler betimsel ve içerik analizi teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sürecinde ortaya çıkan yeni kavramlarla yeni temalar oluşturulmuştur. Belirlenen temalar için verilerin doygunluğa ulaştığı görüldükten sonra veri toplama işlemi sonlandırılmıştır. Temalar için tanım, açıklama ve örneklerin yer aldığı tablolar oluşturulmuştur. Oluşturulan temaların frekansları belirlenerek elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur. Bazı yerlerde katılımcıların direkt ifadelerine yer verilmiştir. Ayrıca gizliliği sağlamak için öğretmenler Ö1, Ö2,...Ö30 biçiminde; yöneticiler Y1, Y2,...Y11 biçiminde kodlanmıştır.

Geçerlik ve güvenilirlik

Bilimsel bir araştırmacının kalitesini onun geçerlik ve güvenilirliği ortaya koyar. Geçerlik ve güvenilirlik kavramları nitel araştırma geleneği içinde farklı anlamlar kazansa da nitel bir araştırmada geçerlik ve güvenilirliği sağlamak için bazı önlemler alınır. (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 289). Bunlardan önlemlerden bazıları şunlardır: Çeşitleme tekniği, katılımcı doğrulaması, veri toplama süreçlerine uygun ve yeterli katılım (veri doygunluğu), araştırmacının duruşunu açıklaması, uzman incelemesi, araştırma sürecinde izlenen yolun ayrıntılı açıklanması (denetleme), amaçlı örnekleme yapma, ayrıntılı betimleme (Creswell, 2015: 243-255; Merriam, 2013: 199,228; Yıldırım ve Şimşek, 2013: 289-309). Bu araştırmada geçerlik ve güvenilirliği sağlamak için alınan önlemler şunlardır:

* Araştırmada hem yönetici hem de öğretmenler ile görüşülerek veri kaynağı açısından çeşitleme yapılmıştır.

* Görüşmeler sırasında aralıklarla verilen bilgiler özetlenmiş ve doğru anlaşılıp anlaşılmadığı katılımcılara teyit ettirilmiştir.

* Veri toplama süreci içinde genel hatlarıyla belirlenen kavramlar ve temalar için toplanan verilerin bir doygunluk sağladığı tespit edildikten sonra veri toplama işlemi sonlandırılmıştır. Böylece veri toplama süreçlerine uygun ve yeterli katılım sağlanmaya çalışılmıştır.

* "Araştırmacı rolü" başlığı altında araştırmacıların bu araştırma içindeki rolü, konuya bakış açısı ve katılımcılarla etkileşimi ayrıntılı olarak ifade edilmiştir.

* Görüşme formu hazırlanırken ve veri analizi sırasında temalar oluşturulurken uzmanların görüşlerine başvurulmuştur.

* Araştırma süreci sırasında izlenen yol yani çalışma grubu, verilerin toplanması ve analizi ilgili başlıklar altında ayrıntılarıyla ifade edilmiştir.

* Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. "Çalışma grubu" başlığı altında da ifade edildiği gibi örnekleme imkanlar ölçüsünde farklı özellikte yönetici ve öğretmenler dahil edilmeye çalışılmıştır.

* Bulgular bölümünde ham verilerin bir kısmı ortaya çıkan temalara göre yorum katmadan ve verinin doğasına sadık kalarak aktarılmıştır. Böylece ayrıntılı betimleme yapılmaya çalışılmıştır.

Araştırmacının Rolü

Bu çalışmayı yürüten araştırmacılardan birisi okul öncesi eğitim kurumlarında daha önce öğretmenlik ve araştırma yürütülürken yöneticilik yapan bir okul öncesi öğretmenidir. Dolayısıyla okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim yapılmasına ilişkin deneyimleri olan ve konuyu bilen bir araştırmacıdır. Diğer iki araştırmacı Eğitim Yönetimi alanında akademisyendir. Her iki akademisyen de daha önce öğretmenlik ve müfettişlik deneyimleri olan ve işleri gereği çok sayıda okul öncesi eğitim kurumunda denetim de yapmış olan kişilerdir. Dolayısıyla araştırma konusu ile ilgili deneyimleri ve bakış açıları olan kişilerdir. Bu bilgi ve deneyimlerin araştırma sürecine ve sonucuna yansımış olması muhtemeldir. Araştırmacıların çalışma konusuna ve ulaşılabilecek sonuçlara ilişkin önyargıları bulunmamaktadır.

BULGULAR

Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi olan "Okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim olmasının olumlu sonuçları nelerdir?" sorusuna yanıt bulmak amacıyla öğretmenlerden ve yöneticilerden görüşlerini ifade etmeleri istenmiştir. Bu konuya ilişkin öğretmenlerin ve yöneticilerin görüşleri Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo2. Okul öncesi eğitim kurumlarında teneffüs uygulamasının olmamasının öğretmen ve yöneticilere göre olumlu sonuçları

Temalar	Öğretmenler	f
1.Güvenlik	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5,Ö7,Ö8,Ö10Ö13,Ö15,Ö20,Ö21,Ö22,Ö23,Ö29	15
Öğrencilerin sürekli öğretmen gözlem ve kontrolünde olması	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5,Ö7,Ö8,Ö13Ö15,Ö20,Ö21,Ö22,Ö23, Ö29	14
Oluşabilecek yaralanmaların, kazaların ve zararların önüne geçilmesi	Ö1,Ö3,Ö10,Ö23,Ö29	5
2.Etkinliklerin bölünmemesi ve öğrencilerin dikkatlerinin dağılmaması	Ö1,Ö4,Ö9,Ö13,Ö14,Ö16,Ö19Ö20,Ö25,Ö26,Ö27,Ö28	12
Bütünleştirilmiş etkinliklerin uygulanmasında sorun yaşanmaması ve etkinlikler arası kopukluğun olmaması	Ö1,Ö4,Ö9,Ö14,Ö19Ö20,Ö25,Ö26	8
Öğrencilerin dikkatlerinin dağılmaması	Ö13,Ö16,Ö19,Ö27,Ö28	5
3.Olumlu bir sonucu yok	Ö6,Ö11,Ö12,Ö18,Ö30	5
	Yönetici	
1.Güvenlik	Y1,Y2,Y3,Y4,Y5,Y6, Y7,Y8,Y10,Y11	10
Öğrencilerin sürekli öğretmen gözlem ve kontrolünde olması	Y1,Y2,Y3,Y4,Y5,Y6,Y7,Y10	8
Oluşabilecek yaralanmaların, kazaların ve zararların önüne geçilmesi	Y5,Y8,Y11	3

Tablo 2' de görüldüğü gibi öğretmenlerin yarısı (f=15), yöneticilerin ise çok büyük bir kısmı (f=10) teneffüs uygulamasının olmamasını öğrenci güvenliği nedeniyle olumlu bulmaktadır. "*Öğrencilerin sürekli öğretmen gözlem ve kontrolünde olması*" görüşü (f=14) öğretmen ve yöneticiler (f=8) tarafından dile getirilmişken "*Oluşabilecek yaralanmaların, kazaların ve zararların önüne geçilmesi*" ifadesi öğretmen (f=5) ve yönetici (f=3) tarafından dile getirilmiştir. Bu konuya ilişkin bazı öğretmen ve yönetici görüşleri aşağıda doğrudan alıntı şeklinde sunulmaktadır.

"*Öğrencilerin güvenliği için teneffüse çıkılmaması olumlu sonuç verir diyebiliriz.*"(Ö4)

"*Çocukların daima öğretmen gözetiminde olması çocukların kendilerine ve arkadaşlarına zarar vermelerini engelleyebilir.*"(Ö23)

"*Öğrencilerin devamlı göz önünde bulundurulması olabilecek kazaları en aza indirmektedir.*"(Y5)

Dikkat çeken bir diğer görüş ise "*Etkinliklerin bölünmemesi ve öğrencilerin dikkatlerinin dağılmaması*" görüşüdür. Hiçbir yönetici bu doğrultuda bir görüş beyan etmezken öğretmenlerin yarıya yakını (f=12) etkinliklerin bölünmemesi ve öğrencilerin dikkatlerinin dağılmamasını teneffüs saati uygulamasının olmamasının olumlu bir sonucu olarak görmüştür. Bu düşünceye ilişkin bazı öğretmen görüşleri aşağıda verilmiştir.

"*Etkinlikler bütünleştirilmiş şekilde uygulanıyor ve teneffüs olmadığı için etkinlikler bölünmeden uygulanıyor.*"(Ö14)

"*Öğretmen sınıf içi kontrolü aralıksız bozmadan tuttuğu için etkinlikler arası akıcı bir geçiş sağlar öğrenciler dikkatleri dağılmadan etkinlikler arası geçişleri kolaylıkla yapabilirler.*"(Ö16)

Öğretmenlerin bir kısmı (f=5) teneffüs saati uygulamasının olmamasının herhangi bir olumlu sonucu olmadığını ifade etmiştir. Genel olarak bakıldığında yönetici ve öğretmenler okul öncesi eğitim kurumlarındaki aralıksız eğitimi, yani teneffüs uygulaması olmamasını daha çok güvenlik kaygıları,

etkinliklerin bölünmemesi ve dikkatin dağılmaması açılarından olumlu olarak değerlendirmişlerdir. Ancak, öğretmenlerin bir kısmı bu uygulamanın hiçbir olumlu sonucunun olmadığı görüşündedir.

İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi olan "Okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim olmasının olumsuz sonuçları nelerdir?" sorusuna yanıt bulmak amacıyla öğretmenlerden ve yöneticilerden görüşlerini ifade etmeleri istenmiştir. Bu konuya ilişkin öğretmen ve yöneticilerin görüşleri Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim olmasının öğretmen ve yöneticilere göre olumsuz sonuçları

Temalar	Öğretmen	f
1.Öğretmenin verimini, motivasyonunu düşürmesi öğretmenin dinlenememesi ve yıpranması	Ö1,Ö4,Ö5,Ö6,Ö7,Ö10,Ö11,Ö12,Ö14,Ö16,Ö19,Ö21,Ö22,Ö23,Ö25,Ö26,Ö27,Ö28,Ö30	19
2.Öğretmenlerin yeme, içme, dinlenme ve tuvalet gibi temel ihtiyaçlarını karşılayamaması	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5,Ö7,Ö8,Ö9,Ö10,Ö15,Ö17,Ö18,Ö19,Ö20,Ö22,Ö27,29,Ö30	18
3.Öğrencilerin sıkılmasına, agresifleşmesine ve dikkatlerini toplayamamalarına neden olması	Ö3,Ö11,Ö24, Ö26	4
4. Okulda öğretmenler arası iletişimi zorlaştırması, bilgi alış verişinin olmaması	Ö7,Ö19	2
Yönetici		
1.Öğretmenin verimini, motivasyonunu düşürmesi öğretmenin dinlenememesi ve yıpranması	Y1,Y2,Y5,Y6,Y7,Y8, Y9,Y10,Y11	9
2.Öğretmenlerin yeme, içme, dinlenme ve tuvalet gibi temel ihtiyaçlarını karşılayamaması	Y1,Y2,Y3,Y5,Y7,Y9	6
3.Öğrencilerin sıkılmasına, agresifleşmesine ve dikkatlerini toplayamamalarına neden olması	Y2,Y4,Y8	3

Tablo 3'te görüldüğü gibi öğretmenlerin büyük bir kısmı (f=19) teneffüsün olmamasının öğretmen verimini, motivasyonunu düşürdüğüne öğretmenin dinlenemediğine ve yıprandığına sebep olduğunu düşünmektedir. Yöneticilerin de büyük bir çoğunluğu (f=9) aynı görüşü savunmaktadır.

Bu düşünceye ilişkin bazı öğretmen ve yönetici görüşleri aşağıda doğrudan alıntı şeklinde sunulmaktadır.

"Teneffüsün olmaması öğretmenin iş yükünü arttırır ve öğretmenin dinlenememesine neden olur."(Ö23)

"Öğretmenlerin ihtiyaçlarını giderememesi, motivasyonlarının düşmesi, yüksek çalışma saatiyle beraber gelen yorgunluk."(Ö30)

"Eğitim süresinin uzun olması sebebiyle öğrenci ve öğretmen motivasyonu zamanla düşüyor."(Y8)

"Öğretmenim performansı azalır, öğretmenin meslek doyumunu yetersiz kalır, öğretmenin psikolojisini olumsuz yönde etkiler."(Y11)

Öğretmen ve yöneticiler arasında yaygın olan bir diğer görüş ise teneffüsün olmaması öğretmenlerin yeme-içme, dinlenme ve tuvalet gibi temel ihtiyaçlarını karşılayamamasına sebep olmaktadır. Bir kısım öğretmen (f=18) ve yönetici (f=6) bu yönde görüş belirtmiştir.

Bu düşünceye ilişkin bazı öğretmen ve yönetici görüşleri aşağıda verilmiştir.

"Okul öncesi öğretmeni olarak bir robot gibi görülüp zaruri ihtiyaçlarımızı dahi karşılayacak zamanımızın olmaması oldukça sıkıntılı bir durum."(Ö29)

"Biz öğretmenlerin 5 saat boyunca hiç bir mola imkanımız olmuyor ve bazen lavabo için ihtiyacımızı bile karşılayamıyoruz bu hem bedenem hem ruhen çok yorucu ve bunaltıcı bir durum."(Ö5)

"Öğretmenin bu durumda tuvalet ihtiyacını gidermeye bile hakkı yoktur. Bununla beraber öğretmen birçok sağlık sorunu ile karşı karşıya kalmaktadır."(Ö1)

"Öğretmeni aralıksız 300 dakika sınıfta tutmak öğretmenin temel ihtiyaçlarını karşılama konusunda sıkıntılar çıkarabilmektedir."(Y3)

Öğretmenlerin bir kısmı (f=4) teneffüs uygulamasının olmamasının öğrencilerin sıkılmasına, agresifleşmesine ve dikkatlerini toplayamamalarına neden olduğunu düşünmektedir. Yöneticilerin de bir kısmı (f=3) bu doğrultuda görüş beyan etmiştir. Ayrıca teneffüsün olmamasının öğretmenler arasındaki iletişimi zorlaştırdığı ve öğretmenler arası bilgi alışverişini olumsuz etkilediği fikri de bazı öğretmenler (f=2) tarafından dile getirilmiştir.

Üçüncü Alt Amacına İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt amacı olan "Okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim olması öğretmen motivasyonu ve verimi nasıl etkiliyor?" sorusuna yanıt bulmak amacıyla öğretmenlerden ve yöneticilerden görüşlerini ifade etmeleri istenmiştir. Bu konuya ilişkin öğretmenlerin ve yöneticilerin görüşleri Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Okul öncesi eğitim kurumlarında herhangi bir teneffüs arasının olmamasının öğretmen ve yöneticilere göre öğretmen motivasyonuna ve verime etkileri

Temalar	Öğretmen	f
1.Motivasyonu ve verimi olumsuz etkiliyor	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö7,Ö8,Ö9,Ö10,Ö11,Ö12,Ö13,Ö14,Ö15,Ö17,Ö18,Ö19,Ö20,Ö21,Ö22,Ö23,Ö24,Ö26,Ö27,Ö28, Ö29,Ö30	28
Öğretmen yorulmakta ve yıpranmaktadır.	Ö6,Ö9,Ö10,Ö23,Ö26,Ö27,Ö30	7
Öğretmenin psikolojisini ve sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir. Öğretmen agresifleşmektedir.	Ö4,Ö5,Ö8,Ö13,Ö15,Ö22	6

Öğretmenler arasındaki iletişimi olumsuz etkilemekte ve öğretmenlerin fikir alışverişinde bulunmalarını engellemektedir.	Ö7,Ö29	2
2. Motivasyonu ve verimi etkilediğini düşünmüyorum.	Ö16,Ö25	2
Yönetici		
1.Motivasyonu ve verimi olumsuz etkiliyor	Y1,Y2,Y3,Y4,Y5, Y6,Y7,Y9,Y10,Y11	10
Öğretmen yorulmakta ve yıpranmaktadır	Y1,Y6,Y9,Y10	4
Öğretmenin psikolojisini ve sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir. Öğretmen agresifleşmektedir.	Y9	1
Öğretmenler arasındaki iletişimi olumsuz etkilemekte ve öğretmenlerin fikir alışverişinde bulunmalarını engellemektedir.	Y3	1
2. Motivasyonu ve verimi etkilediğini düşünmüyorum.	Y8	1

Tablo 4' te görüldüğü gibi öğretmenlerin neredeyse tamamına yakını (f=28) teneffüsün olmamasının öğretmen motivasyonunu ve verimi olumsuz etkilediğini düşünmektedir. Öğretmenler bu durumun öğretmeni yorduğunu, öğretmenin psikolojisini ve sağlığını olumsuz yönde etkilediğini belirtmektedir. Diğer yandan yöneticiler de öğretmenlerle benzer görüşleri belirtmiş ve hemen hemen tamamına yakını (f=10) öğretmenlerle aynı fikirde olduğunu ifade etmiştir.

Bu düşünceye ilişkin bazı öğretmen ve yönetici görüşleri aşağıda doğrudan alıntı şeklinde sunulmaktadır.

"Teneffüs arasının olmaması motivasyonumuzu biraz düşürebiliyor. Böyle olunca da enerjimiz verimimiz azalıyor. 300 dakika boyunca hiç ara vermeden sınıfta çocuklarla ilgilendiğimiz için ister istemez yorgun,bitkin, enerjisi tükenmiş, motivasyonu düşmüş biri haline gelebiliyoruz."(Ö10)

"Öğretmenin mesai saatinin başlamasından bitimine kadar aralıksız çalışması motivasyonun düşmesine sebep olur. Öğretmen ara vermeden devam ettiği için bir süre sonra ister istemez agresif tavırlar sergiler; sesini yükseltir, normalin dışında tepki verebilir."(Ö22)

"Öğretmenlerin verimliliğini ve motivasyonu olumsuz etkilemektedir. Çünkü diğer branş öğretmenleri teneffüslerde meslektaşlarıyla konuşmakta bilgi alışverişi yapmakta iken okul öncesi öğretmenleri bu durumdan mahrum kalmaktadır."(Y3)

"Öğretmenlerin derslerinde daha verimli olması, dikkatlerini daha sağlıklı bir şekilde çocuklara verebilmesi için belirli bir zaman diliminde dinlenmeye ihtiyacı vardır. Yoğun geçen etkinlikler, kalabalık sınıfların oluşturduğu kargaşa, stres derste motivasyonu ve verimi olumsuz yönde etkiler.Bu yorgunlukla motivasyonda verimde düşer."(Y10)

Teneffüs arasının olmamasının öğretmen motivasyonu verimi etkilediğini düşünmeyen sadece az sayıda öğretmen (f=2) ve yönetici de (f=1) bulunmaktadır. Bu sürecin öğretmen verimini ve motivasyonunu olumsuz yönde etkilemediğini düşünen Y8 görüşünü şu şekilde belirtmiştir; "Okul öncesi eğitim çağındaki çocuklar için başıboşluk büyük bir kaos sebebidir. Teneffüs verildiği düşünülürse teneffüs dönüşü çocukların dikkatini toplamak daha yorucu olabilir."

Bu alt amaca ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri genel olarak değerlendirildiğinde her iki grupta okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim olmasının öğretmen motivasyonunu ve verimliliğini olumsuz biçimde etkilediğini düşünmektedir.

Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dördüncü alt amacı olan "Okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim olması öğrenciler için ne tür problemler oluşturmaktadır?" sorusuna yanıt bulmak amacıyla öğretmenlerden ve yöneticilerden görüşlerini ifade etmeleri istenmiştir. Bu konuya ilişkin öğretmenlerin ve yöneticilerin görüşleri Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Okul öncesi eğitim kurumlarında teneffüs saatinin olmamasının öğretmen ve yöneticilere göre öğrenciler için bir problem olup olmadığına ilişkin görüşler

Temalar	Öğretmen	f
1. Evet, öğrenciler için bir problem olarak görüyorum.	Ö1,Ö2,Ö3,Ö6,Ö8,Ö9,Ö10,Ö11 Ö14,Ö17,Ö18,Ö20,Ö22,Ö23, Ö27,Ö28,Ö29,Ö30	18
Bu çağıdaki öğrencilerin dikkat süreleri çok kısadır ve öğrencilerin temiz havaya ihtiyacı vardır	Ö2,Ö3,Ö9,Ö10,Ö14	5
2.Hayır, öğrenciler için bir problem olarak görmüyorum.	Ö4,Ö5,Ö7,Ö12,Ö13,Ö15, Ö16,Ö19,Ö21,Ö25	10
	Yönetici	
1. Evet, öğrenciler için bir problem olarak görüyorum.	Y5,Y6,Y10	3
Bu çağıdaki öğrencilerin dikkat süreleri çok kısadır ve öğrencilerin temiz havaya ihtiyacı vardır	Y5,Y6,Y10	3
2.Hayır, öğrenciler için bir problem olarak görmüyorum.	Y1,Y3,Y7,Y9,Y11	5

Tablo 5'te görüldüğü gibi öğretmenlerin yarısından fazlası (f=18) okul öncesi eğitim kurumlarında teneffüsün olmamasını öğrenciler için bir problem olarak görüyorken yöneticilerin az bir kısmı (f=3) bunu öğrenciler için bir problem olarak görmektedir.

Bu duruma ilişkin bazı öğretmen ve yönetici görüşleri aşağıda doğrudan alıntı şeklinde sunulmaktadır.

"Okul öncesinin amaçlarından biri de çocuğu ilköğretime hazır hale getirmektir. Okul öncesinde teneffüsün olmaması öğrencilerin ilköğretime başladıklarında uyum sorunu yaşamalarına neden olabilir."(Ö23)

"Etkinliklerden sıkılan ya da ihtiyaçlarını karşılamak isteyen çocuklar etkinlikler bitene kadar beklemek zorunda kalıyorlar. Yerine göre küçük sınıflara sıkıştırılan çocuklar ve bununla birlikte teneffüs saatlerinin olmaması çocukların okula karşı olumsuz tutum beslenmelerine neden olmaktadır."(Ö29)

"Evet görüyorum. Yaklaşık 4-5 saat kapalı ortamda kalan öğrencisi sıkılacaktır, enerjisini boşaltamayacaktır. Ayrıca bu yaştaki çocukların gelişimleri için önemli olan güneş, temiz hava ve bol oksijen gibi olumlu faktörlerden yararlanamayacaktır."(Y6)

"Kesinlikle öğrenciler açısından da olumsuz bir durum. Çünkü çocukların da yaşları göz önünde tutularak etkinlik planı yapılır. Yani bu dönmedeki çocuklarının dikkat süreleri ortalama 40 dakikadır. 40 dakikadan sonra mutlaka bir ara verilmelidir. Çocukların dışarıya çıkıp deşarj olmaları gerekir. Ayrıca temiz havayı ciğerlerine soluyarak bedenen de gelişimlerine katkı sağlanmalıdır."(Y10)

Diğer yandan tenefüsün olmamasını öğrenciler için bir problem olarak görmeyen öğretmen (f=12) ve yöneticiler de (f=7) bulunmaktadır.

Bu duruma ilişkin bazı öğretmen ve yönetici görüşleri aşağıda verilmiştir.

"Hayır problem olarak görmüyorum. Çünkü etkinlikler oyunlaştırarak sürdürülmektedir. Çocuk teneffüse çıktığında da yapacağı farklı bir şey değildir."(Ö25)

"Hayır, oyun ve etkinlik odaklı zaman geçtiği için çocukları çok fazla etkilemediğini düşünüyorum."(Ö21)

"Öğrenciler için problem olarak görülecek herhangi bir durum yok. Yaşları itibariyle zaten yetişkin denetimi olmadan çocukların yalnız kalmaları doğru değildir."(Y9)

Yukarıdaki ifadelerden anlaşılacağı üzere öğretmen ve yöneticilerin bu konuda farklı düşünmektedir. Öğretmenlerin çoğunluğu aralıksız eğitimi öğrenciler için bir problem olarak ifade ederken, yöneticilerin çoğunluğu bu durumu bir problem olarak değerlendirmemektedir. Yöneticiler durumu daha çok düzen ve sorun çıkmaması açısından ele alarak böyle değerlendirmiş olabilirler.

Beşinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın beşinci alt amacı olan " Yönetici ve öğretmenlerin okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim yapılmasına ilişkin çözüm önerileri nelerdir?" sorusuna yanıt bulmak amacıyla öğretmenlerden ve yöneticilerden görüşlerini ifade etmeleri istenmiştir. Bu konuya ilişkin öğretmenlerin ve yöneticilerin görüşleri Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim yapılmasına ilişkin öğretmen ve yöneticilerin çözüm önerileri

Çözüm Önerileri	Öğretmenler	f
1.Normal teneffüs uygulamasına geçilebilir veya gün içerisinde bir ya da iki defa uzun teneffüs verilebilir.	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5,Ö7,Ö9,Ö10 Ö15,Ö16,Ö18,Ö20,Ö21,Ö22 Ö23,Ö24,Ö26,Ö27,Ö28,Ö29	20
2.Her sınıfa öğretmenin yanına bir yardımcı personel istihdamı sağlanabilir.	Ö1,Ö2,Ö3,Ö5,Ö6,Ö7,Ö8,Ö9 Ö14,Ö15,Ö16,Ö26,Ö29,Ö30	14
3. Okul bahçesi güvenli ve donanımlı bir hale getirilebilir, okul içinde çok amaçlı salonlar oluşturulabilir.	Ö2,Ö3,Ö10,Ö11,Ö17,Ö23 Ö24,Ö27,Ö28,Ö29	10
4. 300 dakika olan ders ve etkinlik süresi kısaltılabilir.	Ö4,Ö6,Ö9,Ö12, Ö13,Ö20,Ö25,Ö30	8
5. Öğretmenlere fazladan ekders ücreti verilebilir.	Ö4,Ö7,Ö9,Ö15,Ö22,Ö30	6
6. Farklı branştan öğretmenler gelip gün içerisinde bazı dersler verebilir. (İngilizce vb. dersi gibi)	Ö10,Ö22	2
Yönetici		
1.Normal teneffüs uygulamasına geçilebilir veya gün içerisinde bir ya da iki defa uzun teneffüs verilebilir.	Y1,Y5,Y6,Y10	4

2. Her sınıfa öğretmenin yanına bir yardımcı personel istihdamı sağlanabilir.	Y2,Y3,Y4,Y8, Y9,Y10,Y11	7
3. Okul bahçesi güvenli ve donanımlı bir hale getirilebilir, okul içinde çok amaçlı salonlar oluşturulabilir.	Y5,Y8	2
4. 300 dakika olan ders ve etkinlik süresi kısaltılabilir.	Y5,Y8	2
5. Farklı branştan öğretmenler gelip gün içerisinde bazı dersler verebilir. (İngilizce, vb. dersi gibi)	Y7	1

Tablo 6'da görüldüğü gibi okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim yapılmasına ilişkin çok farklı öğretmen ve yönetici görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenlerden 20 kişi yöneticilerden 4 kişi normal tenefüs uygulamasına geçilebileceği ya da gün içerisinde bir iki defa uzun tenefüs verilebileceği yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bu duruma ilişkin bazı öğretmen ve yönetici görüşleri aşağıda doğrudan alıntı şeklinde sunulmaktadır.

"Okulların şartları daha elverişli hale getirilip gün ortasında tek bir yarım saatlik ara verilebilir."(Ö4)

"Okul öncesi eğitim kurumları tam güne geçirilip iki ya da iki buçuk saatlik bir eğitimden sonra 40 dakikalık bir mola verilebilir."(Y5)

Bir diğer yaygın görüş ise her sınıfa öğretmenin yanına bir yardımcı personel istihdamının sağlanmasıdır. Öğretmenlerin 14'ü yöneticilerin ise 7'si bu görüşü savunmaktadır.

Bu düşünceye ilişkin bazı öğretmen ve yönetici görüşleri;

"Sınıflarda bir yardımcı abla olabilir. Belli aralıklarla yardımcı abla kısa süreliğine de olsa sınıfa gelip çocuklarla ilgilenebilir öğretmenler de o sırada acil temel ihtiyaçlarını giderebilirler."(Ö14)

"Yardımcı personel istihdamı ile çocukların güvenliği sağlanarak öğretmenlere hak ettikleri dinlenme mola ihtiyacı arasında tenefüs imkanı sağlanmalıdır."(Y4)

Öğretmenlerden bazıları (f=10), yöneticilerinde az bir kısmı (f=2) "Okul bahçesi güvenli ve donanımlı bir hale getirilebilir, okul içinde çok amaçlı salonlar oluşturulabilir." görüşünü dile getirmiştir. Bu görüşü Ö2; "Anaokullarında büyük kapalı ve boş alanlar oluşturulup öğretmenlere çocuklar orada vakit geçirirken ihtiyaç molası sağlanabilir." şeklinde, Y5; "Teneffüsün okul öncesi kurumlara uygulanabilmesi için bütün kurumların bahçelerinin uygun koşullara getirilmesi gerekmektedir." şeklinde ifade etmiştir.

Öğretmenlerin (f=8) bir bölümü ve yöneticilerin (f=2) çok az bir kısmı "300 dakika olan ders ve etkinlik süresi kısaltılabilir." demiştir. Ö25; "Diğer branştaki öğretmenlerin kullanmış oldukları tenefüs süresinin toplamının bizde ders sonunda yada başında birden kullanılması." şeklinde görüş belirtmiştir.

Öğretmenlerden çok az bir kısmı (f=6) "Öğretmenlere fazladan ek ders ücreti verilebilir." demiştir. Buna paralel olarak hiçbir yönetici bu doğrultuda bir görüş belirtmemiştir. Ö22; "Eğer ara verilmeyecekse okul öncesi öğretmenlerine fazladan ek ders ücreti verilmelidir. En azından bu durum öğretmeni biraz rahatlatılabilir. Fazla yoruluyorum düşüncesini ortadan kaldırılabilir." demiştir.

Bu konuda yönetici ve öğretmen görüşlerinin normal tenefüs uygulamasına geçilmesi ve etkinlik süresinin kısaltılması önerilerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durum aralıksız eğitim yerine gün içerisinde yeterli oranda araların verilmesinin bir ihtiyaç olduğu şeklinde yorumlanabilir.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Şanlıurfa ili merkez ilçeye bağlı bağımsız anaokullarında öğretmen ve yöneticilerin görüşleri ile sınırlı olarak yürütülen bu nitel durum çalışmasında, okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim yapılmasının

olumlu ve olumsuz sonuçlarının belirlenmesine yönelik öğretmen ve yönetici görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın birinci alt amacı için okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim olmasının olumlu sonuçlarına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmen ve yöneticiler genel olarak öğrencilerin güvenliğini açısından bu durumu olumlu bulmuştur. Bu konuda öğretmen ve yönetici görüşleri benzerlik göstermekle beraber öğretmenlerin bir kısmı etkinliklerin bölünmemesini de bu durumun yaratmış olduğu olumlu sonuçlar arasında değerlendirmiştir. Bu açıdan öğretmen ve yönetici görüşlerinin güvenlik kaygısında yoğunlaştığı görülmektedir. Çocukların sürekli bir arada olması ve etkinliklerin aralıksız devam etmesi olası güvenlik problemlerini önleyen bir uygulama olarak değerlendirilmiştir.

Araştırmanın ikinci alt amacı, okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim olmasının olumsuz sonuçlarına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri belirlemektir. Bu bağlamda öğretmen ve yöneticilerin büyük bir çoğunluğu benzer görüşleri dile getirerek bu durumun öğretmenin dinlenmemesine, yeme-içme ve temel ihtiyaçlarını karşılayamamasına yol açtığını ve öğretmen verimini düşürdüğünü ifade etmiştir. Bu sonuçtan yola çıkılarak okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim yapılmasının öğrenciden ziyade öğretmen açısından olumsuz sonuçlar doğurduğunu söylemek mümkündür. Öğretmen açısından ortaya çıkan bu olumsuz sonuçların, onların etkinlikleri etkili ve verimli bir biçimde yürütme, yönetme uygulamalarına olumsuz anlamda etki edebileceği göz ardı edilmemelidir.

Araştırmanın üçüncü alt amacı, okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim olmasının öğretmen motivasyonunu ve verimini nasıl etkilediğine dair öğretmen ve yönetici görüşleri belirlemektir. Öğretmen ve yöneticilerin çok büyük bir kısmı bu durumun öğretmen motivasyonunu ve verimini olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Bu açıdan da öğretmen ve yöneticiler yine büyük oranda aynı fikirdedirler. Düşük öğretmen motivasyonunun eğitim öğretim etkinliklerini olumsuz yönde etkileyebileceği unutulmamalıdır.

Araştırmanın dördüncü alt amacı, okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim olmasının öğrenciler için problem oluşturup oluşturmadığına dair öğretmen ve yönetici görüşlerini belirlemektir. Öğretmenlerin yarısından fazlası bu durumun öğrenciler için bir problem olarak görürken, yöneticilerin yarısından fazlası bu durumun öğrenciler için bir problem olarak görmemektedir. Burada öğretmenler ve yöneticiler farklı görüşler belirtmişlerdir. Etkinlikleri planlayan ve yürütenler öğretmenler olduğuna göre onların gözlemlerinin gerçeği daha çok yansıttığı ifade edilebilir. Diğer yandan yöneticiler daha çok etkinliklerinin güvenlik kaygısı nedeniyle sorunsuz yürütülmesini önemstedikleri için böyle değerlendirme yapmış olabilirler.

Araştırmanın beşinci alt amacı, okul öncesi eğitim kurumlarında aralıksız eğitim yapılmasına ilişkin öğretmen ve yöneticilerin çözüm önerilerinin neler olduğunu belirlemektir. Öğretmen ve yöneticilerin büyük bir kısmı normal teneffüs uygulamasına geçilebileceği veya gün içerisinde bir ya da iki defa uzun teneffüs yapılabileceği görüşünü belirtmişlerdir. Her sınıfa öğretmenin yanına yardımcı personel istihdamı da öğretmen ve yöneticilerin çözüm önerileri arasında ifade edilmiştir. Bu konuda bazı öğretmen ve yöneticiler okul bahçesi ve içi güvenli, donanımlı bir hale getirilerek çok amaçlı salonlar oluşturulabilir şeklinde öneri ifade etmişlerdir. Bir başka öneri 300 dakika olan ders ve etkinlik süresinin kısaltılmasıdır. Ayrıca öğretmenlerin az bir kısmı ek ders ücretlerinin arttırılması yönünde görüş belirtmişlerdir.

Araştırmanın bulgularına dayalı olarak şu öneriler geliştirilebilir:

1) Okul öncesi eğitim kurumlarında ilköğretim kurumlarında olduğu gibi sürekli bir teneffüs uygulamasından ziyade gün içerisinde bir veya iki defa uzun teneffüs uygulamasına geçilebilir. Her sınıfa yardımcı personel istihdamı sağlanabilir. Böylece öğretmenler yeme, içme, dinlenme gibi temel ihtiyaçlarını karşılama imkânı bulur.

2) Okulun bahçesi, okulun içi gerekli güvenlik önlemleri alınarak daha donanımlı hale getirilip içerde ve dışarda çok amaçlı salonlar, kum havuzları, büyük oyun alanları oluşturulabilir. Böylece öğrenciler teneffüs için dışarıya çıktıklarında herhangi bir problemle veya güvenlik sorunuyla karşılaşmamış olurlar.

3) Eğer teneffüs uygulamasına geçilemiyorsa teneffüsteki toplam süre, 300 dakikalık eğitimin başında veya sonunda verilerek gün içerisindeki toplam etkinlik süresi kısaltılabilir. Yani okul öncesi eğitim kurumlarında günlük eğitim süresi 300 dakikadan 240 dakikaya indirilebilir.

4) Farklı branşlardan öğretmenlerin okul öncesi eğitim kurumlarında çeşitli etkinliklere ve çalışmalara (İngilizce, Beden Eğitimi vb.) katkısının sağlanabileceği bir düzenlemeye gidilebilir. Böylece okul öncesi öğretmenleri bu süre zarfında dinlenme ve ihtiyaçlarını karşılama fırsatı bulabilirler.

5) Okul öncesi eğitim kurumlarında yürütülen aralıksız eğitim uygulamalarının etkililiğine ilişkin deneysel ve gözleme dayalı araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA=REFERENCES

- Abazaoğlu, İ., Yıldırım, O. ve Yıldızhan, Y. (2015). Okul öncesi öğretmenliğine ilişkin genel bir bakış. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi* 4(1), 411-423.
- Altay, S., İra, N., Bozcan, E. Ü., ve Yenal, H. (2011). Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze milli eğitim şuralarında okul öncesi eğitimi ve bugünkü durumu. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 6(1), 660-672
- Bayhan, P. ve Bencik, S. (2008). Erken çocukluk dönemi programlarından Waldrof yaklaşımına genel bir bakış. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 15 -25.
- Bilaloğlu, R. G. (2004). Okul öncesi eğitimde High Scope yaklaşımı. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(2).
- Creswell, J.W. (2015). *Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*. (Çev. Ed. M.Bütün ve S.B.Demir). Ankara: Siyasal Kitabevi. (Eserin orijinali 2013'te yayımlandı).
- Dündar, S.(2007). *Alternatif eğitimin felsefi temelleri ve alternatif okullardaki uygulamalar*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Gülay, H. (2010). *Okul öncesi dönemde akran ilişkileri*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- İnan, H. Z. (2009). Science education in preschool: How to assimilate the Reggio Emilia pedagogy in a Turkish preschool. *Asia-Pacific Forum on Science Learning and Teaching Education*, 10 (2), 1-12.
- Kayır, G. (2015). *Okul öncesi eğitimde Reggio Emilia yaklaşımı'ndan esinlenerek yapılan proje çalışmaları; bir eylem araştırması*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Keskin, B. (2015). Reggio Emilia yaklaşımına genel bir bakış. *Giresun Üniversitesi Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 13, 95-106.
- Koca, C.(2015). *Bir Waldorf anaokulunun yöneticisi, öğretmenleri ve bu okuldaki çocukların ebeveynlerinin eğitimle ilgili bazı kavramlar ile Waldorf yaklaşımına ilişkin görüşleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Koçak, N. (1998). High=Scope okulöncesi eğitim programı ve Türkiye'deki okulöncesi eğitim uygulamaları. Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Cilt II (s.697-704).
- Korkmaz, E. (2005). *Montessori metodu ve Montessori okulları: Türkiye'de Montessori okullarının yönetim ve finansman bakımından incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kotaman, H.(2009). Okul öncesi eğitimde High=Scope modeli. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 31-41.
- Lindsay, G. (2015). Reflections in the mirror of Reggio Emilia's soul: John Dewey's foundational influence on pedagogy in the Italian educational project. *Early Childhood Education Journal*, 43 (6), 447-457.
- MEB. (2014). Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Ankara.
- MEB. (2013). Okul öncesi eğitim programı. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Meggitt, C.(2013). *Çocuk gelişimini anlamak*, İstanbul: Optimist Yayınları
- Mutlu, B., Ergişi, A., Bütün, A. ve Aral, N. (2012). Okul öncesi dönemde Montessori eğitimi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(3), 113-128.
- Oral, I. Yaşar, D. ve Tüzün, I. (2016). Her çocuğa eşit fırsat: Türkiye'de erken çocukluk eğitiminin durumu ve öneriler. Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) ve Eğitim Reformu Girişimi (ERG) Raporu.
- Özalp, T.A. (2016). *Reggio Emilia yaklaşımı temelli uygulamalar yapan okul öncesi öğretmenlerinin deneyimleri: bir olgubilim çalışması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Schweinhart, L.J. (1993). *Significant benefits: Scope Perry Preschool study trough age 27. Monographs of the High=Scope Educational Research Foundation*. Ypslanti, US: High=Scope Educational Research Foundation. 134-136.
- Schweinhart, L.J. (2006). The High=Scope approach: Evidence that participatory learning in early childhood contributes to human development. In N.F. Watt, C. Ayoub, R.H. Bradley, J.E. Puma & W.A.LeBoeuf (Eds.), *Child psychology and mental health. The crisis in youth mental health: Critical issues and effective programs, vol.4 Early intervention programs and policies*. Wesport, CT, US: Praeger Publishers=Greenwood Publishing Group.
- Seven, S. (2008). *Çocuk ruh sağlığı*, Ankara: Pegem Akademi

- Yalçın, F. A., ve Yalçın, M. (2018). Okul öncesi öğretmenlerin okul öncesi eğitimin sorunlarıyla ilgili görüşleri: Ağrı İli Örneği. *İlköğretim Online*, 17(1), 363-387.
- Yaşar, M. C., ve Aral, N. (2010). Yaratıcı düşünme becerilerinde okul öncesi eğitimin etkisi. *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 3(2).
- Yavuzer, H. (2016). *Çocuk psikolojisi*(39. Basım), İstanbul: Remzi Kitabevi
- Yavuzer, H. (2015). *Çocuğunuzun ilk altı yılı*(33. Basım), İstanbul: Remzi Kitabevi
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. Baskı) Ankara: Seçkin Kitabevi.
- Yıldırım, S. (2018). *Türkiye'deki Montessori, Waldrof ve Reggio Emilia yaklaşımlarını benimseyen okul öncesi özel kuruluşlar örneğinde görsel sanatlar eğitimi durumunun betimlenmesi*.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Yörükoğlu, A. (2008). *Çocuk ruh sağlığı*(29. Basım), İstanbul: Özgür Yayınları.
- <https://school.bankstreet.edu/programs/lower-school-nursery-k/kindergarten-5-6s>.

İletişim=Correspondence

Doç. Dr. Hasan DEMİRTAŞ
hasan.demirtas@inonu.edu.tr

Doç. Dr. Çağlar ÇAĞLAR
ccaglar@adiyaman.edu.tr

Öğretmen Ahmet HAN
ahmthn6344@gmail.com